

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőkintől 6 — nem megrendelőkintől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

25. szám.

Szerkesztői szállás: sz. István-utca 176. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétnek fel.
Nyiltérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési fölhívás

„Székesfejérvár” társadalmi hetiközöny

1873-ik év III. évfolyamára.

Egész évre 4 frt.

Félévre 2 frt.

Negyedévre 1 frt.

Az előfizetési pénzeket mielőbb kériük a lap kiadó-hivatalához KLÖKNER PÉTER könyvkereskedésébe küldeni, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

Vidéki előfizetések megtételére ajánljuk a postai 5 kros utalványok használatát.

A kiadó-hivatal.

Egy kis elmélkedés a pénzintézetek felett.

A nagy és kisebb „Krach”-ok zivataros napjaiban, alig van már ma ember, kit a fennirt téma fölötti elmélkedés, tragikomikus alakjaiban meg ne látogatott volna! s míg egyik oldalon az elmélkedés a kapzsiságszülte bűnök, és a kor hullámaira bocsátott jóhiszeműség söt erény sorsosainál egyenlő tragikus befejezést nyer; s míg másoldalt az elmélkedő „modern socialismus” az események komikumai

alá rejti kárörvendő gnykacaját: addig a „beata mediocritas” szerény ernyője alatt megvonult gondolkozó hazafiak osztályrésze: legmélyebben átérezzi e társadalmi zivatar romboló hatásait, s legőszintében fájlalja a látható és nem látható károkat, melyek nem csupán a „Krachok” szereplőin, de egész társadalmunk erkölcsi életén okoztattak.

Noha tehát magam is a merőben érintetlenek sorában állok, mégis utolért engemet is a nyomasztó párákörben a napi téma feletti elmélkedés. Sőt, a mint látom, egy lépéssel tovább is megyek, a midőn borongó gondolataimat papírra vetem. Hadd legyen! Hiszem, hogy lesznek honfitársaim, kik hasonlóan gondolkoztak már e tárgy felett, s egy szellemi kézszorítás velük, vajmi tuditó most mindegyikünknek!

Az utolsó francia Caesar óriási bukása óta aligha volt a Guttenberg művészetének hatalmasabb munkaszüretje, mint az utóbbi pár hétben a börze-krisisek következtében. Midőn e tény jelezzük, kifejeztük benne az ész- és tollmunkálkodás mérhetlen serénységét, a szülemények tömördekségét, mely e casus doloris körül napvilágra jött. Nincs már e tövisrózsának tán egyetlen oly szálkája sem, melyet a fürkésző gondolkodás, hegyesre szedett hajszálcápjával meg ne tapintgatott volna; a pénzügyi, politikai, társadalmi és nemzetgazdasági lexikonok minden alkalmazható söt odaerőszakolható jeliséje alatt meg lön magyarázva, és össze lön zavarva már a krízis kérdése, úgy hogy valóban a csudák sorába eshetnek egy most feltűntethető újabb nézpon vagy indokolás.

Nem czélja e soroknak ily csudát mutatni be az ámuló journalisztikának; ohajtanám csupán azt,

miszerint vajha sikerülne talán nekem, a nagyon tisztelt olvasó közönség előtt egyszerűbb, világosabb tételekben elemezni egyik ismeretes alapokát a mostani nagy krízisnek.

Szerintem egyik, és talán legfőbb alapoka e mostani papírválságnak az: hogy a pénzintézetek legnagyobb része, világsserte, újabb időben tetemesen eltért a gyakorlatban eredeti rendeltetése czéljától.

Ezen — talán sokhelytt tagadással fogadott állításom igazolása végett, — bár az ellenkezőt is ép oly könnyen és tán több hatálylyal tehetném, — egyszerűség bedveért csak a legalantibb bizonyítási körre fogok szorítkozni.

Tekintsünk meg kérem, egy újabb időben alakult kisvárosi szerény takarékpénztárt; de ne kivülről és ne évi számadásaiban mik nyomtatásban megjelennek, hanem vegyük szorosabb szemügyre annak napontai üzletkötéseit, pénzforgalmának egész irányát, és mit fogunk tapasztalni? A legtöbbnél azt fogjuk látni, hogy tekintet nélkül a hely és vidéknek természetadta hypothekális faktoraira, nála a legfőbb szerepet a váltószámítolási üzlet viszi; sőt akárhány helyen ez ugyszólván az egyedüli kenyér-üzlet, a többi alapszabályszerű üzletág csak teng-leng. Látni fogjuk továbbá azt is, hogy a betétek, melyek a pénztár forgalmi tőkéjévé válnak, igen csekély kivétellel mind nagyobbacska tőkéből állanak, és hogy e betétekben a voltakénti „takarékoságnak” aránylag igen csekély része van.

E két jellegvonásból már világosan szembeötlő dolog: hogy az ily „takarékpénztár” nemcsak hogy az intézménynek ismeretes eredeti fogalmát nem

TÁRCZA.

Szivem még lángol....

Szivem még lángol, lelke templomában
Mint az oltártűz, ragyog még a hit;
A vágy ragad, mint szél a könnyű pelyhet,
A kéj izgat, a mámor elvakít;
A multaknak varázstükrébe nézve
Tán boldognak is érezem magam,
De ah! szivemnek tündér délibábja:
A költészet, az ábránd oda van.

Költészet, ábránd — milyen érthetetlen,
Mily hitvány szók e kalmárnép előtt!
Mint két beomlott sirhalom, a melyet
A dudva és gaz régesrég benőtt;
Két sirhalom, mit elfelejt az önzés
S nem látogat meg senki boldogan,
De melybe mégis, eltemetve mélyen,
Sebhezt sziveknek mennyi kincse van.

Ám ez a kincs itt nem kelendő, — itten
Üres lélekkel boldogabb lehetsz,
Mit itten látsz, az maga a valóság,
Az ábrándoknak temetője ez.
Ez itt az élet, mely neked halálos,
A melynek fénye teneked setét, —
Vidd innen, vidd, szegény ábrándos ember,
Ábrándodat s szived költészetét!

Óh nem ez élet, óh nem e nép vonzott,
Csábított engem egykoron ide,
S nem e képet szövé be szivem százszor
Abrándim édes éjjeleibe;
Rideg világ ez, melyben a sziv megfagy,
Börtön ez itt, mely élve eltemet; —
Költészet, ábránd! végy öledbe engem,
S ringasd átomba sebhezt lelkemet.

Udvardy Géza.

Az én jó Laci barátom esete.

Beszély.

Horváth Böskétől.

(Folytatása.)

Ekkép üldögtünk egyszer ismét egy szomorú, borongós nyári délután; kiki a maga megszokott helyén, azaz Flóra néni fenn az asztal előtt, Károly ur szemben velem, én meg lábainál a számolyon.

Klára néni nem volt a szobában és szokatlanul sok teendője volt; gyümölcs száradt az aszalóban; azt mondta, hogy maga néz utána, s hogy Flóra néni csak himeze ezalatt az apró csillagok, virágok millióját a fehér gyolcsra, melynél szép arca csaknem fehérebb vala.

Sajátságos félhomály derengett körülünk a szobában, melynek levegője s némasága egyiránt nyomasztó volt, kívül az ablak alatt egy bodzafa állt; sötét leveleinek bodros alakját oda rajzoló a rajtuk keresztül szűrődő világosság a szoba padozatára, az

ablak oldalára és Flóra néni munkájának fehér gyolcsára, mely nem hiába volt oly szép, nézte is ám Károly figyelmesen, szüntelenül.

Különben az is lehet, hogy csak nézte a nélkül, hogy látta volna; s a nélkül, hogy gondolt volna valamit. Rút, unalmas délután volt ez, hatása meglátszott mindnyájunkon: Flóra néni, Károly uron, sőt még rajtam, meg a kis cziczán is, mely félig hunyt szemekkel feküdt lábaimnál és egyhangu dorombolásával azt látszott mondani, mit én magamban elgondoltam, hogy: bárcsak jönne már valami vagy valaki az unalmas némaság megtörésére!

Végre Károly ur kisérté meg ezt, előszedve tárczájából holmi alakzatos mintákat, minőket azóta szobafestőknél többször néztem én is, de akkor ugyan semmi látni valót sem találtam rajtuk, s legkevésbé sem csudálkoztam felette, midőn Flóra néni is kelletlenül nyújtá vissza azokat, meg sem említve, hogy neki melyik tetszik; — miért is szolgáljon az ő izlése irányadóul Károly urra nézve? bánja is ő, akár csil-lag-mintát, akár pedig arabeszket választ szobája festéséhez, ő nem segít egy világért sem a szegény páterén, ki bizony nem is tudom miért nem talált alkalmas tárgyat a mulattatásra; nem volt az, szerintem okos emberekhez illő! mi csak kis leányok voltunk, mégis megszólított Barabás Palikát, midőn tavaly a táncpróba alkalmával azzal mulattattott bennünket, hogy megkérdezte tőlünk: kőkre vagy barnára köttesse e be a nagy „mappáját”? Nem csodáltam, hogy Flóra néni is bosszankodott miatta; fel is kelt a kis asztal mellől és ment egyenesen Klára néni után, ki

igazolja, hanem ily gyakorlat által tényleg eltér azon intenciótól, melyben alapított, vagy a melyet legalább a közönség várt tőle.

Azonban meg kell vizsgálnunk, ha valjon a hivatásaitól ilyes eltérése folyhat-e be károsan a képzelt takarékpénztárra vagy annak közönségére?

Rendes és csendes világfolyás mellett, ezen váltó-forcirozás a pénztárnak magának rendszerint nem szokott ártani, sőt ellenkezőleg, a vállalatnak legtöbb hasznot hoz. A nagy közönségre nézve azonban ez már nem épen közönyös hatással van; a mennyiben részint a takarékpénztárnál követelt hitelkritériumokkal kielégítőleg nem bírók, részint pedig a közös váltó-obligótól idegenkedő hitel-képesek is, a magánuzorásokra szorulnak, kik ezután ép úgy virágozhatnak a pénztárat *mellett*, mint annak létezése előtt. Valahányszor azonban a fővárosokban a nagy pénztáratoknál forgalmi akadályok támadnak, mindannyiszor a váltóüzletet forcirozó kis pénztárnál is beállhatnak a saját vállalati veszteségek kisebb-nagyobb esélyei, melyek — a közönségre nézve — ha nem is épen a betevőket, de a váltókötelezettségben lévőket rendszerint hasonló súlylyal találhatják.

Ebből látható, hogy az eredeti elméleti hivatásaitól eltérő kis takarékpénztár is, ezen eljárása következtében egyenes vagyoni veszteségeknek is kiteszi magát; de veszít ez által a közönség nemcsak az imént jelzett irányban, hanem főleg nemzetgazdasági tekintetben mindazon helyeken, hol a segítségül vett kölcsöntökök nem rövid leforgásu kereskedelemben, hanem tartamosabb beruházásokban hasznosíthatók. Már pedig tudjuk, hogy különösen hazánknak legtöbb vidéke még ma ez utóbbi kategóriába esik.

Minden állapotnak az emberi világban oka lévén, szükséges itt az elmondott jelenségnek okát is felkeresnünk, valjon mi indítja a példakép felvett vidéki kis pénztáratot a hivatási jellegétől való eltérésre?

Ez indok, a mily egyszerű ép oly emberi, és nem egyéb, mint *türelmetlen nyereségvágy*, melyre a példa felülről indulván, — az a materiális tudományok nagyra nőtt szárnyain — jelenkorunknak uralkodó szellemévé, vagy jobban mondva, talán zsarnokává vált. De épen e változott koriránnyal szemben tűnik fel még kiáltóbban a pénztáratok irányítvási módja. Mert köztudomás szerint az első pénztáratok épen azon szükségesnek mutatkozott törekvésekből keletkeztek: hogy az egyes családok kezében egy bizonyos magasságon túl önként növekedő és örvényként vonzó óriási tőkékkel szemben, a nemzetgazdasági sulyegyen megővésére, amazoktól független kisebb tőkék egyesületei állittassanak oly célra: hogy az illető vidék nemzetgazdasági viszonyaiban gyökerező minden hitelalapot teljes méltánlyal felkarolva, az absorbeálással fenyegető

magántökökkel szemben a vagyomegtartás eszközlőit, sőt azontul a gyarapodás emeltyűit, nyílt segélyforrásai legyenek. Emlitenünk sem kell, hogy a pénztáratok ily hivatásukat tetemes saját haszonnal tölthették be eleitől fogva, sőt a legsolidabb intézetek épen akkor és addig vetették meg vagyonuknak a későbbi válságokkal is daczoló biztos alapját.

Ha tehát már most azt látjuk, hogy az ily alapon megindult intézmény képviselőinek egy tetemes nagy része a legmagasabb spherától le a legszerűnyebbig, épen az ellenkező irány felé hajlik, s nem ritkán teljesen abba térül; azaz: ha látjuk a magántöke zsarnoksága ellenében mentő védül felállított társasulási töké *ugyanazon kapzsi szerepben*, mint ugynevezett ellenfelét, sőt ott látjuk gyakran ennek egyenes, nyílt szolgálatában. . . . ugy bizonyára nem kételkedünk többé az iránt, ha valjon eltértek-e az ilyen pénztáratok eredeti hivatásuk ösvényéről vagy sem?

És ezek valóságban így vannak. Az előbbieken példakép felidézett vidéki kis takarékpénztár legjobb üzletet vél csinálni, a midőn minden erejét rövid lejáratu váltók leszámítására fekteti, holott talán vidéke egész területén legkevesebb számmal vannak az olyanok, kik az ily kölcsönt határidőre kellőleg kihasználni képesek; ellenben legnagyobb számmal vannak azok, kikre az ily kényszerült váltókölcsön egy bizonyos időszak folytán valóságos veszteséget hoz, mely veszteségük előbb-később vagy anyagilag vagy erkölcsileg az intézetre is visszahat. Igaz, hogy az időszerűtől haszon meg van a takarékpénztár részén; mert a váltó, mint minden körülmények között leggyengébb hitelbiztosíték — az elméleti rizikónál fogva is már, a legmagasabb kamatot hajtja; a jó dividenda meg van, és ezzel az intézmény, legalább a részvényesekre nézve — czéljának megfelelt. Hasonló eljárást követnek ma már — vonzóbb elnevezésük daczára — némely „kisegítő“- „önsegélyző“-egyletek és „népbankok“ is.

(Vége következik.)

Hatósági élet.

Szab. kir. Székesfejérvár város f. hó 19-én tartott rendes havi közgyűlése.

Elnök Zuber József, városi főispán; jegyző Juraszék Ferencz, főjegyző. A bizottsági tagok gyér számmal voltak képviselve.

Elnök előterjeszte, hogy a legutóbbi közgyűlés határozata folytán a felállított négy biztos állomás a tanács által megválasztott egyének által betöltetett. Névleg: Herman György, Rhode János, Zákits Miklós és Fűrész Ferencz urak lettek megválasztva. Ezen választás következtében egy irnoki állomás megürülvén, a tanács ajánlata folytán a közgyűlés egyhangulag Hegyi Jánost választá meg. A jövő havi rendes közgyűlés tartásának határnapjaul július 21 diko tűzetett ki.

azonban azzal előzte meg ebbeli törekvését, hogy ő jött befelé sebtben a folyosóról, leterítve fejéről tarka kendőből hevenyészett napellenzőjét, s villámgyorsan oldozgatva kék kötényének szalagját, minék következtében az még inkább megcsomósodván, csak nehezebben tette, hogy a másik, jobban diszre mint haszonra szánt himzett kötény láthatóvá válhassék.

„Mondtam, tudtam, hogy akkor jön, mikor nem is várja az ember! mikor szerteszt van minden a háznál és telve a kezem dologgal, hogy még kellőleg nem is fogadhatom“ hadará a jó lélek, törölgetve ezukros kezét, s a feltárt ajtón át eléje kiáltva azért az érkezőnek, hogy „Isten hozta! Isten hozta kedves uram-öcsém! Isten hozta magát rossz ember! — ejnye! hogy nem tudta megírni jövetele napját! — lássa, most nem kap puha kenyeret, — pedig arra akartuk ám várni! — No de majd utána nézünk, hogy azért ne legyen semmiben se fogyatkozása“ végzé minden szó-beszéd koronájaul s amugy Istenigazában megölelve, csókolva az érkezőt, kinek hosszabb látogatást jelző nagy bördöndjéről, no meg az okozott örömből is kivethették, hogy az senki más, mint Zámolyi, Klára néniinek sokat emlegetett és régen várt „Laczi öcsöce!“

Ugy látszott, tisztában volt eziránt nemcsak Flóra néni, hanem Károly ur is; s mig az első, mint afféle házikisasszony, sietett az érkezőt üdvözlésére, addig ez utóbbi oldalt állva várta, hogy a dolog természetes rendje szerint, ő rá következézzék a bemutatás sora, mi ezután csakhamar meg is történt.

Klári néni bemutatta a társaságnak kedves Laczi öcsöcsét és ennek viszont Károly Gerzson urat, utódját és unokaöcsöcsét a boldogult tiszteletes urnak, kihez

Klári néni ifjúkori emlékek és régi barátság csatolák; talán eme régi barátság iránt való kegyeletes érzelmből eredt volt Károly ur iránt viseltetett jó akarata, melylyel saját temploma mellett el-eljárdogált, hogy meghallgathassa az ifju lelkész is, kinek eme kitüntetésre ugyan kevés magánérdemei valának.

Zámolyi szívélyesen szorított vele kezét; Károly ur is állítá, hogy örvend az „ismerkedhetés szerencsésének,“ hanem e mellett oly hideg és feszes lön iránta egész viseletében, mintha ő is együtt boszankodnék a fekete cziczussal, mely álmából felriasztva roskedvüen huzogató bajszos szájacskáját és rendkívül sajnálni látszott előbbi kényelmes fekhelyét.

Nem tudom, vajjon Károly ur is sajnált-e valamit, de annyi bizonyos, hogy egyszerre nagyon, de nagyon roskedvü lön.

Az is lehet, hogy Károly ur meg régi kedvenc karszékét féltette Flóra néni varrósztalkája közelében, melyet Laczi bácsi bizony még meg sem pillantott jól, máris elhagyá a szobát Klára néniel, ki karjába öltve kezét, ragadta, vitte őt magával a számára rég berendezett szobába, utközben is biztosítva kedves vendégét, hogy „azért ne busuljon ám! Portól és rendtelenségtől nincs mit tartania; mindennap szellőztették azt a szobát! csupán a virágbokréta hiányzik az éji asztalkáról; no de ennek maga az oka, miért nem írta meg a jövetele napját; virágot, meg puhakenyeret most már nem fog kapni; hanem azért lesz más ozsona; mindjárt felhordják már a kertben; hol virágot is lát majd eleget!“

És ez a rendelet, mely mindnyájunkat a kertbe szólított ki, nekem volt leginkább kedvemre; kisegi-

Say Rudolf b. t. felszólalása folytán, főispán kinyilatkozatá, hogy az iskolaügyek tárgyalására egy rendkívüli közgyűlés fog tartatni.

Szóllósy Pál b. t. azon kérdést intézi a városi kapitányhoz, hogy a halálulásra vonatkozólag alkotott megyei rendszabályokról van-e tudomása, ugyszinte, hogy a vidékről hozott s piacunkon árult döghalak elkobzását fogantatba veszi-e. Havarnek József kapitány tudatja, hogy a halálulásra vonatkozólag a lehető legszigorubb felügyelet van, mit bizonyít az is, hogy a napokban is koboztatott el halat, ami pedig a megyei statutumokat illeti a halfogásra vonatkozólag, az csak tudomás végett lett a városhoz áttéve, különben is piacunkra a halat leginkább Tolna és Veszprém-megye szolgáltatja, s azokra nem lehet ráparancsolni, hogy az ivás ideje alatt a halat árulásra ne hozzák, mert valószínűleg az ott fennálló szabályokhoz alkalmazkodnak. A megyei rendszabályok, nyilvántartás végett a kapitánysághoz lettek áttéve.

Kövessey Ferencz b. t. felhívja a közgyűlés tagjait azon visszás állapotra, mely az épülő színház háta mögött levő utcában van, hol a volt csatorna elromboltatván, esőzések alkalmakor oly nagy a víztorlás, hogy a házak pinczéibe is behatol, különben is oly rosz karba van az utca, hogy a közlekedés teljesen lehetetlen. Kérdi tehát a gazdasági tanácsos urat, hogy ez abnormis állapot megszüntetésére tett-e intézkedéseket. Szepelt Nándor g. tanácsos válaszolja, hogy a rendkívüli időjárás okozta a hibát, mivel ő 3—4 ízben is segített a dolgon, azonban bizottsági tag ur megnyugtatóra tudatja, hogy a mérnök a csatorna építéséhez a tervet és költségvetést már elkészítette, s így a gyökeres orvoslás rövid idő mulva bekövetkezend.

Napirend. Az 1873-ik évi államköltség-vetésről szóló törvényczikk; ugyszinte Ujvidék sz. kir. város átirata, melyben báró Majtényi László kir. biztos által eszközölt törvényellenes letartóztatást és a levéltitok szentségének megsértését orvosoltatni kéri, az országgyűléshez intézett feliratban, melyet pártolás végett megküldött — tudomásul vétettek.

Az állandó laktanyák létesítése tárgyában, a honvédelmi miniszterium által kibocsájtott körrendeletben kifejtett elvekkkel szemben, Pozsony sz. kir. város közönsége egy feliratot intézett a miniszteriumhoz, melyet pártolás végett megküldött, mely felolvastatván, s a feliratban kifejtett aggodalmak és nézetek a bizottsági gyűlés kebelében viszhangra találván, a felirat elvben helyeseltetett; de mivel a miniszteri körrendelet a megyei municipialis jogokat támadja megennélfogva egy külön felirat intézését határozta el a bizottsági gyűlés. A feliratban a főszó arra fektetendő, hogy az elszállásolás- és laktanyák építésének költsége állam- vagyis közköltségből fedeztessék.

Győr sz. kir. város átirata a gőzhajózási- és vasutársaságoknak — melyek a város területén üzletteleppel bírnak — pótdóval terhelhetőségük érdemében; — tudomásul vétettek. (Vége következik.)

Felhívás. A királyi tanfelügyelőség f. évi június hó 3-án 592. sz. a. kelt átiratával értesített engem, hogy a magyar kir. vallás és közoktatási miniszter rendelete folytán ez évben is Székesfejérvárott hat heti tanítói póttanfolyamot rendez be — mely f. évi július hó 28-án fog megnyitattni.

Miután a tanítók behívása a közműveltség ügyében történik, azoknak vasár s ünnepnapi hazatérése

tett ama kényelmetlen helyzetből, melyben Károly urral s egy bántó érzellemmel maradtam Flóra néni távozta után egyedül a szobában, hol előbb a vendég jöttével én azt a magamnak meg nem bocsájtható hibát követtem el, hogy megfeledkeztem a szép, illedelmes s a táncmester ur által annyi gonddal betanított bokról, és szegyenemre, de meg kell vallanom: nem köszöntem Laczi bácsinak.

Először, azt hiszem, az általános zavar hatott reám; utóbb meg, midőn ebből kezdünk kibontakozni s én mulasztásom tudatára ébredtem, azzal vigasztalám magam, hogy az ilyen fiatal emberek ugy sem szoktak figyelni a magamforma kis leányokra; ez is csak olyan mint a többi, gondolám; a nagyok között engem ugy sem lát meg.

Képzeltető, mily nagy volt zavarodásom, midőn Laczi bácsi, kevéssel a kertbe történt átköltözködés után, azzal viszonozta mulasztásomat, hogy egyenesen felém jött, s jóakaratu mosoly kíséretében megsimogatva fejemet, megkérdezé Klári nénitől, hogy „hol vette ezt a szépséke kis leányt, kinek nevéét már ott benn a szobában is akarám kérdeni?“

Én rendkívül elpirultam; senki sem mondta ugyan, de éreztem; resteltem, hogy látott, mert hisz így azt is kellett látnia, hogy mily ügyetlen voltam, meg azután azt is szegyeltem, hogy oly hibásan itéltem meg Laczi bácsit, ki, miként látszik, még sem olyan mint a „többi fiatal ember.“

Legalább ez egy dologban más volt mint a többi, s hogy egyéb tekintetben is különbözött az emberek legnagyobb részétől, azt is lassanként én, nem pedig Flóra néni fedezte fel, kit bizony, mint afféle okos,